

λον νόμος τεθείς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· ὁ Θεὸς τοὺς μὲν ἐργαζομένους ἀγαπᾷ· « Φιλεῖ δὲ τῷ κάμνοντι συσπεύδειν Θεός, » καὶ « τῷ γὰρ πονοῦντι καὶ Θεὸς συλλαμβάνει, » ἔλεγον δύο μεγάλοι τῆς ἀρχαιότητος ποιηταί, ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Εὐριπίδης· ἀποστρέφεται δὲ τοὺς ἀργούς· « Θεὸς δὲ τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρίσταται, » εἶπεν ἄλλος ποιητὴς ἐπίσης μέγας, ὁ Σοφοκλῆς. Ὁ ἱερός Λύγουστίνος ἀπεκάλει καὶ θεῖαν τὴν ἐργασίαν. « *Qui laborat orat,* » ἦτοι ὁ ἐργαζόμενος προσεύχεται.

Οἱ δὲ δεύτεροι, ἐπιδιδόμενοι εἰς βίον ἀθέβχιον, μεταβλητὸν, ἐλάχιστα παρέχοντα κέρδη, καὶ τὸ δεινότερον, ὑποκείμενον εἰς χαμέρπειαν, κατεργάζονται τὴν ἴδιαν αὐτῶν κακοδαιμονίαν. Λησμονοῦσιν ὅτι τὸ ἀσφαλέστερον τῶν ἐπαγγελματίων εἶναι τὸ τοῦ χειρῶνακτος, καὶ ὅτι εἰς ὅποιανδήποτε περιστάσει καὶ ἂν εὐρεθῆ οὗτος, δὲν ἀναγκάζεται νὰ ἐπαιτήσῃ τὸν ἴδιον ἄρτον, διότι φέρει μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ξένην, τοὺς τρόπους τῆς ὑπάρξεως.

Βεβαίως ἔρχονται περιστάσεις, ἐπὶ ἐπαναστάσεων παραδείγματος χάριν, καθ' ἃς δι' ἔλλειψιν ἐργασίας πάσχει καὶ ὁ χειρῶναξ· ἀλλὰ πάσχει πολὺ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων, πολὺ ὀλιγώτερον καὶ αὐτοῦ τοῦ χειρῶνακτος τῶν λόγων· διότι βιβλία μὲν χάριν οἰκονομίας δὲν ἀγοράζομεν, εἰς πανίον ὅμως δι' ἔνδυμα, οἶκον διὰ κατοικίαν, καλλιέργειαν διὰ σίτον καὶ καθεξῆς δυνάμεθα νὰ μὴ δαπανήσωμεν· Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι πλεονεκτεῖ ὁ χειρῶναξ· ἐνῷ ἄλλοι πεινώσιν, αὐτὸς πορίζεται διὰ τῆς ἐργασίας τὸν ἄρτον αὐτοῦ τε καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ.

Προκύπτει δὲ ἐκ τούτου καὶ ἄλλο τι σπουδαιότατον· ἐνῷ ἄλλοι, ἵνα φάγωσιν, ἀναγκάζονται νὰ κολακεύσωσι, νὰ ῥαδιουργήσωσι, νὰ ἐξευτελίσωσιν ἑαυτοὺς, αὐτὸς τηρεῖ τὴν ἴδιαν ἀξιοπρέπειαν· διότι, ἐὰν αὐτὸς ἔχῃ ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ ἐργασίαν, καὶ ὁ ἔχων τὴν ἐργασίαν ἔχει ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ φιλόπονον καὶ ἔμπειρον χειρῶνακτα. Ναὶ μὲν δὲν ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνεξαρτησία ἐν τῷ κόσμῳ· βέβαιον ὅμως ὅτι ὁ χειρῶναξ εἶναι πάντων τῶν ἄλλων πλέον ἀνεξάρτητος.

Ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τούτων θεμελιούμεναι αἱ *Συμβουλαί*, διδάσκουσι τί πρέπει νὰ πράξῃ ὁ χειρῶναξ ἵνα εὐδοκιμήσῃ, ἦγουν ἵνα εὐδαιμονήσῃ. Πρὸς δὲ τοὺς μὴ εἰδότες γράμματα εὐκταῖον νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ ἐρμηνεύωσιν αὐτὰς οἱ ἱερεῖς, οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ φιλόανθρωποι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐπιθυμοῦσιν ὡς ἡμεῖς τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν ἡθιοποίησιν τῶν κατωτέρων τάξεων (*). (Ἔπεται συνέχεια.)

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Εὐκταῖον πρὸς τούτοις εἶναι ἐὰν τις τῶν εὐπόρων θελήσῃ νὰ δαπανήσῃ εὐτελεῖ ποσὸν καὶ εἰς τὴν διὰ βιβλίου ἐκδοσιν τῶν *Συμβουλιῶν*, ἔπως ἀποκτήσωσιν αὐτὰς ἐνκόλιωτον οἱ χειρῶνακτες.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

—ο—

Οἱ κατὰ νοῦν καὶ καρδίαν καὶ ἀνατροφὴν καὶ μάθησιν, καὶ σωματικὴν ἄμα δὲ καὶ ψυχικὴν ἄσκησιν τελειότεροι ἄνθρωποι, φύσει ἄντες καὶ κοινωνικώτεροι καὶ φιλοδίκιοι καὶ φιλελεύθεροι, περιποιοῦνται καὶ τελειοποιοῦσιν ἐν ἰσοδικίᾳ καὶ ἰσοτιμίᾳ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὧν μέρος μέγιστον, οὐσιωδέστατον καὶ ἀναγκαιότατον αἱ γυναῖκες. Ὅπου δὲ, καλῶς ἐκπαιδευόμεναι καὶ ἀσκούμεναι αἱ γυναῖκες κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν, ἔχουσι τὴν προσήκουσαν καὶ χρειώδη παρὰ τῶν ἀνδρῶν περιποίησιν καὶ τιμὴν, ἐκεῖ συντηρεῖται καλῶς καὶ αὐξάνεται κατὰ πάντα δοξαζομένη παρὰ πάντων ἡ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ, μὴ εὐνομουμένη, μηδ' εὐτυχοῦσα οὕτως ἄνευ τῆς ἀρμοζούσης ἐλευθερίας καὶ προκοπῆς τῶν γυναικῶν.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην, ὡς καὶ ἄλλας πολλὰς, φιλονεικουμένης ἢ μὴ πολὺ σεβαστὰς παρ' ἡμῖν τοῖς νεωτέροις, ἐγνώρισαν ἐνωρὶς καὶ ἀρκούντως οἱ παλαιοὶ Ἕλληνας (μὴ συστήσαντες ὅμως τὴν περιττὴν καὶ βλαβερὰν νεωτέρων τινῶν λαῶν γυναικοκρατίαν), καὶ διὰ τοῦτο, προσδεδόντες κατὰ πάντα ἐμόρφωσαν πρὸς τοῖς ἄλλοις κατὰ πάντα χρόνον καὶ σφᾶς γυναικας.

Ὡς τινὰ ἐνδειξὴν τῆς παιδείας καὶ ἀρετῆς τῶν παλαιῶν Ἑλληνίδων παραθέτομεν παραφρασμένους τοὺς ἀκολουθοῦς στίχους τινὸς τῶν παλαιῶν ἐπιγραμματοποιῶν·

Ἐλικῶν καὶ Πιερίᾳ ἔθρεψαν γυναῖκας ταύτας,
 Θεογλώσσους ποιητρίδας, ὕμνουμένας παρὰ πάντων·
 Πρήξιλλαν, Μοιρῶ, Ἀνύτην, Ὅμοιρον τῶν γυναικῶν,
 Σαπφῶ, κόσμημα λαμπρὸν τῶν εὐκόμων Λεσβιάδων
 Ἥρινναν, Κόρινναν, ψάλτραν τῆς ἀνδρείας Ἀθηνᾶς,
 Τὴν θηλύστομον Νοσσίδα, τὴν γλοκῶφωνον Μυρτώ
 Καὶ Τελέσσιλαν, μητέρας ἀθανάτων πονημάτων.
 Μούσας ἔπλασεν ἐννέα ὁ μέγας οὐρανός,
 Ἄλλας τύσας καὶ τὴ γῆ, εὐφροσύνας τῶν θνητῶν.

I. Γ. ΛΑΤΡΗΣ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΝΔΩΡΑΣ.

—ο—

Ἀγγόντος τοῦ ΙΕ' ἔτους τῆς Παρθώρας καλὸν νομίζομεν νὰ ἀναγράψωμεν ἐν συνόψει τὸ εἶδος τῶν ἐργασιῶν εἰς ἃ ἠσχολήθη ἐν τῷ διαστήματι τῶν δεκαπέντε ἐτῶν, πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐργασθέντων καὶ τὰς δαπάνας αὐτῆς. Ἡ συνοπτικὴ αὕτη ἀναγραφὴ θέλει ὀδηγήσει τὴν κρίσιν τῶν μὴ παρακαλουθησάντων ἐξ ἀρχῆς τὴν πορείαν τοῦ συγγράμματος, ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ὠφελείας ἧς ἐγένετο πρόξενος πρὸς τὸ κοινόν.